

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16CoCsp/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8220202133
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8220202133.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Fiľakovského v spore žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, so sídlom Majerníková 3479/3A, 841 05 Bratislava, IČO: 42 185 190, proti žalovanej: W. X., E.: XX.XX.XXXX, I. D. XX, I., právne zastúpenej: JUDr. Zuzana Saraková, advokátka, so sídlom Advokátskej kancelárie Dlhý rad 16, Bardejov, IČO: 52 163 971, o zaplatenie 411,- eur s príslušenstvom a zmluvnou pokutou, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 4Csp/86/2020-111 zo dňa 7. júla 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaná má nárok vo vzťahu k žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalovanej voči žalobkyňi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie právne posúdil okrem iného ustanovením § 1 ods. 2, § 2 písm. a), písm. b), § 9 odsek 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), § 52 ods. 1, ods.2, § 53 ods. 1 až ods. 3, ods. 5, ods. 9, § 54 ods. 1, ods. 2, § 54a, § 100 ods. 1, § 101, § 103 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 24.11.2020 domáhala voči žalovanej zaplatenia sumy 411,- eur, zmluvnej pokuty, úroku a úroku z omeškania, vrátane náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 24.04.2017 ako veriteľ poskytla žalovanej bezúčelový spotrebiteľský úver 3.250,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť a zaplatiť odplatu vo výške 0 eur, úrok spojený so spotrebiteľským úverom 1.098,80 eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 4.347,80 eur v 36 mesačných splátkach po 120,80 eur k 25.dňu v mesiaci, počnúc 25.05.2017. Zmluvné strany sa dohodli, že doba trvania zmluvy a termín poslednej splátky nastane dňa 25.04.2020. Žalovaná neplnila riadne a včas svoj záväzok a tým porušila zmluvné dojednania a stratila výhodu splátok. Predmetný nárok sa stal splatným podľa bodu č. 15 Všeobecných podmienok dňom 25.11.2017. Strany sa dohodli na úroku 20,01% ročne, tiež sa dohodli, že ak sa žalovaná dostane do omeškania s úhradou svojho dlhu, zaväzuje sa zaplatiť zmluvnú pokutu 10 % ročne z dlžnej čiastky. Žalovaná doposiaľ zaplatila sumu 2.839,- eur.

4. Žalovaná vzniesla námietku premlčania.

5. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že deň splatnosti splátok bol stanovený na 25. každého mesiaca. Ak došlo k zosplatneniu predmetného úveru k 25.11.2017, tak s tým, že dňa 25.11.2017 bola pohľadávka žalobkyne vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti. K zosplatneniu došlo preto pre nezaplatenie splátky splatnej 25.08.2017 a od tohto času (26.08.2017) začala plynúť 3 - ročná premlčacia doba na uplatnenie celého zostatku dlhu. Žaloba bola súdu doručená dňom 24.11.2020. Vo vzťahu k uplatnenému právu na zaplatenie zmluvnej pokuty, úroku a úroku z omeškania súd prvej inštancie uviedol, že úrok bol splatný spolu so splátkou istiny, premlčuje sa spolu s ňou. Zmluvná pokuta, i keď dojednaná neplatne, bola splatná dňom omeškania a viazala sa na dlžnú čiastku. Toto sa týka aj úroku z omeškania. Úver rozvrhnutý na splátky bol ale zosplatnený k 25.11.2017, od ktorého dátumu právo žalobkyne pozostávalo z jednej pevnej sumy, nie ďalších splátok. Právo na zaplatenie týchto nárokov je premlčané rovnako ako istina úveru. Nakoľko žaloba bola súdu doručená 24.11.2020 po uplynutí 3 ročnej premlčacej doby a keďže podľa § 54a Občianskeho zákonníka nemožno po 05.12.2018 premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy vymáhať, súd žalobu zamietol.

6. Čo do ďalšej argumentácie žalovanej ohľadom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako i čo do neprijateľnosti zmluvnej podmienky ohľadom dojednanej zmluvnej pokuty súd prvej inštancie uviedol, že sa stotožňuje s právnou argumentáciou žalovanej. Táto plne korešponduje s ustálenou judikatúrou súdov a zákonom. Nakoľko právo žalobkyne je premlčané, je podľa názoru súdu nadbytočné zaoberať sa podrobne a aj na tomto mieste odôvodňovať záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ako i neprijateľnosť zmluvnej podmienky, ktorou bola dojednaná zmluvná pokuta (toto už bolo predmetom prejednávania pred sudom, napr. viď. Právoplatný Rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 11.júna 2020, sp.zn.: 15Csp/15/2020).

7. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“)

8. Proti rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p., súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Žalobkyňa poukázala na Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX zo dňa 26.08.2016, na základe ktorej, ako veriteľ, poskytol žalovanému, ako dlžníkovi, úver vo výške 600,- eur. (Táto zmluva však nebola predmetom súdneho prieskumu, poznámka odvolacieho súdu). Namietala, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov vzhľadom k tomu, že spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti. Žalovaná v prípade, že po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere nadobudla pocit, že podpísala nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mala právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalovaná nevyužila, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasila s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru. Žalobkyňa sa so záverom súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby nestotožňuje, vzhľadom na skutočnosť, že dlh zo zmluvy sa stal splatný až 25.11.2017 a teda návrh zo dňa 24.11.2020 bol podaný včas zo strany žalobkyne.

10. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná. Poukázala na skutočnosť, že absencia výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov nikdy nebola žalovanou spochybnovaná a uvádzaná ako dôvod, pre ktorý je potrebné predmetný úver považovať za bezúčelový a bezpoplatkový. Žalovaná trvá na tom, že žalobkyňa si svoje nároky neuplatnila riadne a včas, nakoľko ku dňu podania žaloby boli všetky žalobou uplatnené nároky premlčané. Pre prípad, že by sa súd nestotožnil s námietkou premlčania uplatnených nárokov, žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe uviedla, vychádzajúc z právnej úpravy platnej v čase uzavretia úverovej zmluvy, tiež dôvody, pre ktoré je potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový (§ 9 ods. 2 písm. a), g), j) a k) v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. v tom čase platnom) a dohodnutú zmluvnú pokutu za neprijateľnú, na ktorých naďalej trvá. Navrhla, aby súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalovanej tiež nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

11. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadrila žalobkyňa. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil trovy konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

13. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

14. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku vo výroku o zamietnutí žaloby je potrebné poukázať na to, že možnosť predčasného zosplatnenia úveru je právne upravená v ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

15. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka teda umožňuje veriteľovi uplatňovať si voči dlžníkovi celú pohľadávku, resp. jej nezaplatený zvyšok, ak dlžník nedodrжал dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok. Ak veriteľ takto dohodnuté právo nepoužije najneskoršie do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pokračuje sa v plnení v splátkach. Veriteľ však svoje právo môže využiť po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Strata výhody splátok teda nenastáva priamo zo zákona.

16. V prípade, ak veriteľ svoje oprávnenie vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka využije, vyhlásenie predčasnej splatnosti má významné právne následky. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka je zaradené do ôsmej časti, hlavy I., oddielu 6 tohto právneho predpisu upravujúceho zánik záväzkov. Právny predchodca žalobcu oprávnenie vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka využil, čím spôsobil zánik povinnosti žalovaného splácať poskytnutý úver v dohodnutých splátkach.

17. Keďže medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť aj špeciálne ustanovenie k ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. V zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o splnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Ak Občiansky zákonník v tomto ustanovení hovorí o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr v lehote po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, musí ísť vždy o konkrétnu splátku, nakoľko len v takomto prípade je možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota 3 mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom.

18. Ust. § 565 Občianskeho zákonníka ako aj ust. § 53 ods. 9 tohto právneho predpisu upravujú len zákonné podmienky zosplatnenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky. Samy o sebe nemajú vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Tento je právne upravený v ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročný celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Z tohto ustanovenia vôbec nevyplyva, aby počiatok plynutia premlčacej doby mal nastať až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní s prihladením a zohľadnením aj uplynutia 15 dňovej lehoty od upozornenia spotrebiteľa na úmysel veriteľa jeho dlh zosplatniť pre nezaplatenie splátky.

19. Na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX. zo dňa 24.4.2017 žalobkyňa poskytla žalovanej úver vo výške 3250,- eur. V zmluve o spotrebiteľskom úvere sa dohodlo, že žalovaná sa zaväzuje poskytnuté prostriedky vrátiť a zaplatiť úrok spojený so spotrebiteľským úverom vo výške 1098,80 eur, zaplatiť celkovú čiastku 4348,80 eur v 36-tich mesačných splátkach vo výške 120,80 eur vždy k 25 dňu v mesiaci, počnúc dňom 25.5.2017. Zmluvné strany sa dohodli, že doba trvania zmluvy a termín poslednej splátky spotrebiteľského úveru nastane dňa 25.04.2020. V bode 15 Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, platných od 21.2.2017 (č.l. 28) sa veriteľ a spotrebiteľ dohodli, že ak spotrebiteľ neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky, stáva sa celý dlh splatný okamžite.

20. Žalovaná neplnila riadne a včas, úver sa stal splatným podľa bodu 15 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru dňa 25.11.2017. Táto skutočnosť v konaní nebola sporná. Žalovaná uhradila do podania žaloby sumu vo výške 2839,- eur.

21. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne v bode 26 odôvodnenia napadnutého rozsudku konštatoval, že ak došlo k zosplatneniu predmetného úveru k 25.11.2017, tak s tým, že dňa 25.11.2017 bola pohľadávka žalobkyne vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti. K zosplatneniu došlo preto pre nezaplatenie splátky splatnej 25.08.2017 a od tohto času (26.08.2017) začala plynúť 3 - ročná premlčacia doba na uplatnenie celého zostatku dlhu. Žaloba bola súdu doručená dňom 24.11.2020. S týmto záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil.

22. Podľa ustanovenia § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

23. Podľa ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

24. Premlčanie je objektívnou skutočnosťou nezávislou na vedomosti veriteľa či dlžníka. Vyžaduje márne uplynutie premlčacej doby stanovenej zákonom spojené s nevykonávaním subjektívneho práva veriteľom. (porovnaj Rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/146/2008)

25. Vo vzťahu k vyššie uvedenému teda možno konštatovať, že premlčacia doba v predmetnom prípade začala plynúť odo dňa neuhradenia prvej omeškanej splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu 25.8.2017 a trojročná premlčacia doba začala plynúť odo dňa 26.8.2017 a uplynula dňa 26.8.2020. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná dňa 24.11.2020, teda po uplynutí premlčacej doby, súd prvej inštancie správne žalobu zamietol.

26. Podľa ust. 379 C.s.p., odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov, určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

27. K odvolacím námietkam žalobkyne vo vzťahu k bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru z dôvodu absencie uvedenia výšky, počtu a termínu splátok, istiny, úrokov a poplatkov je potrebné uviesť, že takýto záver súdu prvej inštancie z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, preto sa odvolací súd touto námietkou nezaoberal.

28. Podľa ustanovenia § 255 odsek 1, odsek 2 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že úspešná žalovaná v odvolacom konaní má nárok vo vzťahu k žalobkyňi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).